

Asia: VN/23031/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto Maa- ja Metsätalousministeriölle

Asia: Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta (VN/23031/2025)

Päivämäärä: 24.10.2025

Yleinen kanta

Pidämme tärkeänä, että Suomen lainsäädäntö ja käytännöt suden hoidossa perustuvat tieteelliseen tietoon, EU:n luontodirektiivin velvoitteisiin sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Vaikka susi on siirretty EU:n luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V, tämä ei poista Suomen velvollisuutta varmistaa lajin suotuisa suojelutaso. Muutos ei myöskään tarkoita, että susi voitaisiin automaattisesti ottaa metsästettäväksi lajiksi.

Suden asema ja merkitys

Susi on Suomen alkuperäislaji ja ekosysteemin huippupeto, joka ylläpitää luonnon tasapainoa säätelemällä hirvieläinkantoja ja tukemalla metsien monimuotoisuutta. Susi on myös tärkeä osa eurooppalaista ja suomalaista luonnonperintöä. Sen suojelu edistää luonnon monimuotoisuuden strategian tavoitteita sekä EU:n biodiversiteettistrategiaa 2030.

Suden biologinen merkitys ja hyödyt monimuotoisuudelle

Suden vaikutukset ulottuvat laajasti koko ekosysteemiin. Säätelemällä hirvieläinten, kuten valkohäntäpeuran ja hirven, kantoja susi vähentää metsien kasvillisuuden liiallista kulumista ja edistää aluskasvillisuuden sekä taimien uusiutumista. Tämä vahvistaa metsäluonnon rakennetta ja

luo elinympäristöjä lukuisille muille lajeille – hyönteisille, pikkulinnuille ja piennisäkkäille – lisäten siten luonnon kokonaismonimuotoisuutta.

Suden saalistamien eläinten jäännökset tarjoavat tärkeää ravintoa muille lajeille, erityisesti haaskansyöjille ja petolinnuille. Erityisesti kotkat, korpit ja muut haaskalinnut hyötyvät susien saalistuksesta talviaikana, jolloin ravintoa on muuten niukasti. Näin suden läsnäolo tukee myös suurten petolintujen ravinnonsaantia, elinvoimaisuutta ja pesimämenestystä. Maastoon jäävillä raadoilla ja luilla elää puolestaan oma lajistonsa, joka tarvitsee huippupetoja luomaan näille lajeille sopivia elinympäristöjä. Eräät Tetraplodon-suvun raatosammalet suosivat saaliseläinten jäännösten lisäksi kasvualustanaan myös erityisesti lihansyöjien ulosteita ja hyötyvät suden jätöksistä.

Lisäksi suden olemassaolo vaikuttaa epäsuorasti pienpetokantoihin. Alueilla, joilla susi on pysyvästi läsnä, pienpetojen – kuten ketun ja supikoiran – tiheys vähenee, sillä ne välttävät suden reviirejä. Tämä vähentää maassa pesivien lintujen ja muiden pienikokoisten lajien saalistuspainetta ja tukee osaltaan luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Susi on siten ekosysteemin avainlaji, jonka vaikutukset ulottuvat kauas sen oman ravintoverkon ulkopuolelle. Sen läsnäolo ylläpitää luonnon dynamiikkaa ja tasapainoa sekä vahvistaa laajasti muiden lajien elinolosuhteita.

Direktiivimuutoksen vaikutus

Luontodirektiivin liitemuutos ei muuta sitä tosiasiaa, että susi on Suomessa edelleen uhanalainen laji. Suomen susikanta on haavoittuva ja jakautunut epätasaisesti, ja sen geneettinen yhteys Venäjän populaatioihin on heikentynyt merkittävästi. Tämä on johtanut geneettisen monimuotoisuuden kaventumiseen, mikä lisää sisäsiitoksen riskiä ja heikentää kannan elinvoimaisuutta pitkällä aikavälillä.

Tämän vuoksi Suomen susikanta ei ole geneettisesti kestäväällä pohjalla, ja sen tila edellyttää tehostettua suojelua, ei lisäpaineita kannansäätelystä tai metsästykseseen. Kaikki mahdolliset muutokset metsästyslakiin on tehtävä tiukasti varovaisuusperiaatteen mukaisesti ja siten, että ne tukevat susikannan geneettisen monimuotoisuuden vahvistumista.

Lajin suojelutasoa on arvioitava tieteellisesti riippumattomien ja ajantasaisiin aineistoihin perustuvien selvitysten pohjalta ennen kuin harkitaan minkäänlaisen metsästyksen sallimista.

Yhdistyksen näkökulma: paikallinen susireviiri ja sen merkitys

Yhdistyksen alueella on jo pitkään ollut vakiintunut susireviiri, ja pidämme sitä luonnon kannalta erittäin arvokkaana. Alueella esiintyy runsaasti valkohäntäpeuroja ja villisikoja, joiden aiheuttamat vahingot ja liikenneonnettomuusriskit ovat merkittäviä.

Juuri tästä syystä susireviirin säilyminen alueella on toivottavaa ja luonnonhoidollisesti perusteltua. Susi on tehokas ja luonnonmukainen hirvieläin- ja villisikakannan säätelijä, ja sen läsnäolo vähentää haittoja sekä maataloudessa että liikenteessä.

Aiempi kokemus, kuten Rengon lauman hajoaminen metsästyksen seurauksena, osoittaa, että kun susireviiri katoaa, muun muassa vieraslaji valkohäntäpeuran kannat kasvavat nopeasti ja ongelmat

palaavat. Tämän vuoksi on tärkeää, että vakiintuneita susireviirejä ei tyhjennetä hallinnollisin tai metsästyksellisin päätöksin, vaan niiden pysyvyyttä tuetaan pitkäjänteisesti.

Huoli päätöksenteosta ja kuulemisesta

Vaikuttaa siltä, että Maa- ja metsätalousministeriö on jo muodostanut kantansa asiassa ennen lausuntokierrosta. Haluamme painottaa, että luontopuolen ja suojelujärjestöjen näkemyksiä on aidosti kuultava lainvalmistelussa. Suden asemaa koskevat ratkaisut on tehtävä tieteellisen tiedon ja monipuolisen kuulemisen pohjalta, ei vain poliittisten tai alueellisten paineiden perusteella.

Ehdotukset ja toimenpide-ehdotukset

Lainmuutoksen perustaksi on asetettava tavoite turvata susikannan suotuisa suojelutaso koko maassa.

Kaikki poikkeusluvut (esimerkiksi vahinkoperusteiset poistot) on arvioitava tiukasti ja läpinäkyvästi, ja niiden on perustuttava todelliseen tarpeeseen.

Susikannan seuranta tulee säilyttää riippumattomana ja tieteellisesti todennettuna (Luonnonvarakeskus, yliopistot).

Paikallisyhteisöjen ja tutkijoiden yhteistyötä on kehitettävä niin, että pelkoihin ja vahinkoriskeihin vastataan ilman tarvetta heikentää lajin suojelua.

Susireviirien säilyminen on huomioitava osana hirvieläinkantojen hallintaa – susi on olennainen osa luonnon omaa tasapainomekanismia.

Viestintää ja koulutusta tulee lisätä suden ekologiasta, käyttäytymisestä ja rauhanomaisesta rinnakkaiselosta.

Yhteenveto

Susi tarvitsee edelleen vahvaa lainsäädännöllistä suojaa Suomessa. Direktiivin liitemuutos ei oikeuta metsästyslain muutoksia, jotka voisivat johtaa lajin kannan heikkenemiseen. Lakimuutoksen tulee tukea EU:n biodiversiteettitavoitteita ja varmistaa, että susi säilyy pysyvänä osana Suomen luontoa.

Paikallisella tasolla susireviirin säilyminen tuo konkreettisia hyötyjä: se auttaa hillitsemään valkohäntäpeuran ja villisian liian tiheitä kantoja, tukee petolintujen ravinnonsaantia ja edistää näin luonnon tasapainoa ja turvallisuutta.

Johtopäätös

Kannatamme lainvalmistelun jatkamista vasta sitten kun on varmistettu, että muutoksilla ei vaaranneta suden suotuisaa suojelutasoa. Lainsäädännön tulee edelleen perustua tiukkaan

suojeluperiaatteeseen, ja mahdolliset poikkeukset on pidettävä harvinaisina ja tieteellisesti perusteltuina.

Oksanen Timo
Hämeenlinnan seudun luonnonsuojeluyhdistys ry